

## **Огляд освітніх програм (рівень другий: магістр) під час перегляду ОП «Англійська мова і література та друга іноземна мова»**

**(лютий-березень 2023)**

### **Закордонні університети**

Для порівняння вивчалися програмами з англійської лінгвістики та літератури таких закордонних вузів як: Ліверпульський університет (м. Ліверпуль, Великобританія), Карлів університет (м. Прага, Чехія); Університет Пávла Йóзефа Шафáрика (м. Кошиця, Словаччина). До уваги бралися програми магістерського рівня: MA English Literature/Англійська література: <https://www.liverpool.ac.uk/courses/2023/english-literature-ma#course-content>; MA English Language/Англійська мова: <https://www.liverpool.ac.uk/courses/2023/english-language-ma#course-content>; MA Applied Linguistics and Teaching English to Speakers of Other Languages/Прикладна лінгвістика та викладання англійської мови іноземцям: <https://www.liverpool.ac.uk/courses/2023/applied-linguistics-and-teaching-english-to-speakers-of-other-languages-ma#fees-and-funding> (Ліверпульський університет); Магістр з англійської мови та лінгвістики (Карлів університет: <https://www.masterstudies.com/Master-in-English-Language-and-Linguistics/Czech-Republic/CUPFA/>); Британські та Американські студії (Університет Пávла Йóзефа Шафáрика).

Перш за все, програми відрізняються своєю структурою від програми Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. У програмі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича спершу подається загальна інформація в деталях, далі описуються мета та детальна характеристика програми, де вказується предметна область, орієнтація, освітній фокус та особливості програми, зазначаються сфери, де можуть працювати та продовжувати навчатися випускники, описуються особливості викладання та оцінювання, вказуються програмні компетентності та програмні результати; ресурсне забезпечення реалізації програми, академічна мобільність, а потім подається інформація щодо обов'язкових та вибірових компонентів програми. Тоді як програми усіх закордонних університетів акцентують увагу в основному на предметах, які будуть вивчатися. Однак деякі програми подають коротку загальну інформацію щодо мети, освітнього фокусу та предметної області програми, способів оцінювання та методів навчання, наприклад на сайті Ліверпульського університету.

Щодо предметів поданих у програмах, на сайтах деяких університетів вказуються тільки обов'язкові предмети до вивчення, а перелік вибірових не поданий (наприклад, програма Карлового університету). Тут пропонується як і у нашому університеті предмети *Сучасної лінгвістики*, а також в обов'язкові

входить предмет *Наукові методи та техніки прикладної лінгвістики*, тоді як у програмі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича він є вибіркоvim. А у програмах Ліверпульського університету (Великобританія) та Університету Пávла Йóзефа Шафáрика (Словаччина) вказуються як і в нашій програмі обов'язкові та вибіркові предмети. Програми Ліверпульського університету (Великобританія) та Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Україна) містять багато однакових предметів: *Методика викладання англійської мови, Функціональна лінгвістика, Наукові методи дослідження англійської літератури, Наукові методи дослідження англійської лінгвістики*. Варто згадати, що предмет *Сучасні наукові методи дослідження* входить до вибіркового блоку у програмі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, а у Ліверпульському університеті та Університеті Пávла Йóзефа Шафáрика цей предмет є обов'язковим. Тому проектна група ОПП пропонує перенести ОК, пов'язаний з набуттям ПРН у застосуванні наукових методів дослідження в обов'язковий блок предметів в оновленій програмі. Також у Ліверпульському університеті існує три окремі програми для вивчення англійської літератури, англійської мови та прикладної лінгвістики, тоді як у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича існує одна програма, яка вміщує усі зазначені компоненти. Найбільше подібні програми Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Україна) та Університету Пávла Йóзефа Шафáрика (Словаччина). Вони мають багато однакових обов'язкових компонентів: *Методика викладання англійської мови, Англійська для спеціальних цілей, Письмо та інтерпретація тексту, Академічне письмо, Новітні течії в літературі*. В основному перелік предметів співпадає з нашою програмою, але є такі, які відрізняються. У програмі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича до обов'язкового блоку також входять компоненти загальної підготовки: *Педагогіка і психологія вищої школи, Загальне мовознавство, Професійне становлення філолога, Сучасна українська мова, Сучасні інформаційні технології*, а також у циклі професійної підготовки є предмет *Друга іноземна мова* серед обов'язкових компонентів, що не характерно жодній програмі в закордонних університетах. Тому проектна група ОПП пропонує перенести ОК, пов'язаний з другою іноземною мовою з обов'язкового у вибірковий блок предметів в оновленій програмі. Багато предметів сфокусовані на вивчення питань комунікативної лінгвістики, дискурсу, історії літератури, а також культур Британії, США, літературознавству та писемного мовлення (Університет Пávла Йóзефа Шафáрика (Словаччина), Ліверпульський університет (Великобританія)).

Також програма Університету Пávла Йóзефа Шафáрика (Словаччина) на відміну від програми Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича містить блок обов'язкових компонентів з вибірковими

предметами. Вони охоплюють такі предметні області, як: *письмо, аналіз дискурсу, література, переклад* та ін. Тоді як ці предмети, а також комунікативна та когнітивна лінгвістика, входять до вибіркового предметів у програмі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Загальна кількість кредитів для програми Карлового університету складає 120, а термін її вивчення – 2 роки; Чернівецького національного університету імені Юрія Федькович – 90 кредитів, її тривалість – 1,5 роки; Університету Пávла Йóзефа Шафáрика — розписані кредити для кожного предмету окремо, її тривалість —2 роки; Ліверпульського університету — загальна кількість кредитів не зазначена, розписані кредити для кожного предмету окремо, її тривалість —1 рік )

### Українські університети

Для порівняння вивчалися програмами з англійської філології (035 Філологія, рівень другий: магістерський) таких українських вузів як: Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Освітньо-наукова програма «Англійська мова та література (мова навчання англійська)»), Київський національний лінгвістичний університет (Освітня програма «Сучасні філологічні студії (англійська мова і друга іноземна мова): лінгвістика та перекладознавство»), Запорізький національний університет (Освітньо-професійна програма «Мова і література (англійська)»), Національний університет «Києво-Могилянська Академія» (Освітньо-наукова програма «Мови (англійська й українська) та комунікація»).

Структури програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та інших вище зазначених університетів в загальному дуже подібні. Звичайно є й деякі відмінності, так, наприклад, структура програми Київського національного лінгвістичного університету відрізняється в описі предметної галузі, зокрема цілі та теоретичний зміст узагальнені А у програмі Київського національного університету імені Тараса Шевченка додатково виділені **фахові компетентності та програмні результати навчання** для вибіркового дисциплін.

Повної ідентичності в описі обов'язкових та вибіркового компонентів освітніх програм у програмах університетів, зазначених у нашому огляді, немає з програмою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Перелік предметів у програмі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича найбільше подібний до переліку предметів у програмі Київського національного університету імені Тараса Шевченка: методологія, література, психологія, педагогіка. Різниця в описі компонентів полягає у тому, що акцент предметів у програмі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича спрямований в основному на сучасну англійську мову професійного спрямування, комунікативну

лінгвістику, перекладознавство, вивчення рідної мови та другої іноземної мови, тоді як у програмі університету імені Тараса Шевченка велика частина предметів присвячена більш поглибленому вивченню літературознавству, писемної грамотності та викладанню англійської в мультикультурному освітньому середовищі, компоненти інших програм також відрізняються і сфокусовані на загальній лінгвістиці, комунікативним стратегіям, варіативності англійської мови (Національний університет «Києво-Могилянська Академія»); писемному мовленні як основної так і другої іноземної мови, психології, перекладознавству (Київський національний лінгвістичний університет); академічному письмі, сучасній мові та методиці (Запорізький національний університет). На основі вивчення досвіду аналогічних ОП проектна група ОПП пропонує ввести в оновленій програмі додаткову дисципліну по вивченню літературознавства.